

EUROOPAN KESKUSPANKKI
EUROJÄRJESTELMÄ

**EUROOPAN KESKUSPANKIN LAUSUNTO,
annettu 7 päivänä elokuuta 2009,
arvopaperikaupan selvitystoimintaa koskevan lainsäädännön muuttamisesta
(CON/2009/66)**

Johdanto ja oikeusperusta

Euroopan keskuspankki (EKP) vastaanotti 3 päivänä heinäkuuta 2009 Suomen valtiovarainministeriöltä pyynnön antaa lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi arvopaperimarkkinalain muuttamisesta sekä eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (jäljempänä 'lakiehdotus').

EKP:n toimivalta antaa lausunto perustuu Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 105 artiklan 4 kohtaan ja jäsenmaiden viranomaisten velvollisuudesta kuulla Euroopan keskuspankkia suunnitelmista lainsäädännöksi 29 päivänä kesäkuuta 1998 tehdyn päätöksen 98/415/EY¹ 2 artiklan 1 kohdan viidenteen luetelmakohtaan, sillä lakiehdotus liittyy maksu- ja selvitysjärjestelmiin. Tämän lausunnon on antanut EKP:n neuvosto Euroopan keskuspankin työjärjestyksen 17.5 artiklan ensimmäisen virkkeen mukaisesti.

1. Voimassa oleva lainsäädäntö ja lakiehdotuksen tarkoitus

- 1.1 Lakiehdotus liittyy arvopaperikaupan selvitystoimintaan, erityisesti ulkomaisten selvitysyhteisöjen toimintaan, lupiin ja valvontaan; siinä ehdotetaan muutoksia arvopaperimarkkinalakiin, Finanssivalvonnasta annettuun lakiin ja Finanssivalvonnan valvontamaksusta annettuun lakiin. Se on osa arvopaperimarkkinalainsäädännön kokonaisuudistusta, ja suunnitelmien mukaan uudistus on tarkoitus saattaa muilta osin päätökseen lähitulevaisuudessa².
- 1.2 Voimassa olevan arvopaperimarkkinalain mukaan "selvitysyhteisöllä" tarkoitetaan osakeyhtiötä, joka ammattimaisesti ja säännöllisessä menettelyssä harjoittaa selvitystoimintaa sellaisten yhteisöjen lukuun, joille on myönnetty oikeus antaa arvopaperikauppoja tai muita luovutuksia selvitysyhteisön selvitettäväksi. "Selvitystoiminnalla" tarkoitetaan julkisessa kaupankäynnissä tehdystä arvopaperikaupasta johtuvien velvoitteiden määrittämistä ja toteuttamista kaupan osapuolten lukuun. Selvitysyhteisön toiminta on luvanvaraista, ja valtiovarainministeriö voi myöntää toimiluvan suomalaiselle osakeyhtiölle. Lisäksi laissa säädetään, että arvopaperipörssin on järjestettävä asianmukaisesti julkisessa kaupankäynnissä tehtyjen arvopaperikauppojen selvitys. Jos

¹ EYVL L 189, 3.7.1998, s. 42.

² Työryhmän nimittämisestä 2.2.2009 tehdyn valtiovarainministeriön päätöksen mukaan työryhmän toimikausi on 3.2.2009–31.12.2010. Kokonaisuudistuksen tavoitteena on varmistaa muun muassa, että arvopaperimarkkinalainsäädäntö on toimiva, selkeä ja ymmärrettävä ja että se edistää Suomen markkinoiden kilpailukykyä ja sallii siinä yhteydessä kansainväliset rakenteet ja toimintamallit, jotka lisäävät rajat ylittävien toimien tehokkuutta. Työryhmän tehtävänä on luonnostella tarvittavat lakiehdotukset hallituksen lakiesityksen muodossa.

- arvopaperipörssi käyttää arvopaperikauppojen selvitykseen muuta arvopaperien selvitys- ja talletuslaitosta kuin luvan saanutta selvitysyhteisöä, arvopaperipörssin, selvitysyhteisön sekä selvitys- ja talletuslaitoksen on järjestettävä yhteistoimintansa siten, ettei julkisen kaupankäynnin luotettavuus vaarannu.
- 1.3 Suomen voimassa olevan lainsäädännön mukaan selvitysyhteisö huolehtii sekä arvopaperikaupasta johtuvien velvoitteiden määrittämisestä että niiden toteuttamisesta. Toistaiseksi suomalainen arvopaperikeskus Euroclear Finland Ltd on ainoa selvitysyhteisön toimiluvan saanut yhteisö Suomen arvopaperimarkkinoilla. Ulkomaiset selvitysyhteisöt, jotka harjoittavat sekä arvopaperikaupasta johtuvien velvoitteiden määrittämistä että niiden toteuttamista, saivat toimia Suomen markkinoilla vain luvan saaneen suomalaisen tytäryhtiön välityksellä. Tähän mennessä ulkomaisia yhteisöjä, joiden palveluun kuuluu vain arvopaperikaupasta johtuvien velvoitteiden määrittäminen mutta ei niiden toteuttaminen, kuten keskusvastapuolia, ei ole pidetty selvitysyhteisöinä eikä niiltä ole vaadittu lupaa Suomessa.
 - 1.4 Lakiehdotukseen sisältyy uusia säännöksiä, joita sovellettaisiin ulkomaisiin selvitysyhteisöihin, joita arvopaperipörssi tai monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjä käyttäisi selvitystarkoituksiin, jolloin tällaiset yhteisöt saivat harjoittaa selvitystoimintaa Suomessa valtiovarainministeriön luvalla. Ulkomainen selvitysyhteisö, jonka yhtiöoikeudellinen kotipaikka on Euroopan talousalueella (ETA), saisi harjoittaa selvitysyhteisön toimintaa rajan yli tai sivuliikkeessä Suomessa, kun puolestaan selvitysyhteisö, jonka yhtiöoikeudellinen kotipaikka on ETA-alueen ulkopuolella, voisi pääsääntöisesti toimia vain perustamalla sivuliikkeen. Lakiehdotuksen mukaan sellaisen ulkomaisen selvitysyhteisön tai muun ulkomaisen yhteisön, jonka määrittämistä arvopaperikaupoista johtuvat velvoitteet toteutetaan säännöllisesti suomalaisessa selvitysyhteisössä, tulee hakea selvitysosapuolen oikeudet mainitussa suomalaisessa selvitysyhteisössä.
 - 1.5 Lakiehdotuksen mukaan ulkomaisia selvitysyhteisöjä valvoisi Finanssivalvonta. Eesityksen perustelujen mukaan lakiehdotuksella pyritään turvaamaan, että arvopaperipörssin tai monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjän käyttämä ulkomainen selvitysyhteisö on luotettava ja vakavarainen ja sen riskienhallinta on oikealla tavalla järjestetty, että valvontaviranomaiset saavat tarvittavat ja riittävät tiedot ulkomaiselta selvitysyhteisöltä ja sen yhtiöoikeudellisen kotipaikan valvontaviranomaiselta ja että viranomainen voi tarvittaessa rajoittaa rajan yli Suomeen harjoitettavaa selvitystoimintaa tai sivuliikkeen toimintaa Suomessa taikka estää sen.
 - 1.6 Lakiehdotuksen mukaan käsitteen ”selvitystoiminta” määritelmää pitäisi muuttaa siten, että sillä tarkoitetaan julkisessa tai monenkeskisessä kaupankäynnissä tehdystä arvopaperikaupasta taikka arvo-osuusjärjestelmään liitetyn arvopaperin taikka julkisen tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin muussa kuin julkisessa tai monenkeskisessä kaupankäynnissä tehdystä kaupasta tai luovutuksesta johtuvien velvoitteiden määrittämistä ”tai” toteuttamista (aiempi muoto oli ”määrittämistä ja toteuttamista”) kaupan osapuolten lukuun.

2. Yleisiä huomautuksia

EKP ymmärtää, että lakiehdotuksen tarkoituksena on laatia yhtenäinen lainsäädäntö sellaisia yrityksiä varten, jotka tarjoavat velvoitteiden määrittämiseen tai toteuttamiseen liittyviä palveluja Suomen arvopaperimarkkinoilla, erityisesti ulkomaisia selvityspalvelujen tarjoajia varten, varmistaa markkinoiden luotettavuus ja vakaus sekä luoda markkinaosapuolille yhtäläiset kilpailumahdollisuudet. EKP on erittäin huolissaan ehdotetuista ulkomaisten keskusvastapuolten sijoittautumista koskevista vaatimuksista perustamissopimuksen sekä Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännön (jäljempänä EKPJ:n perussääntö) mukaisten Euroopan keskuspankkijärjestelmän (EKPJ) ydintehtävien täytäntöönpanon kannalta. EKP:n mielestä se, että ulkomaiset selvitysyhteisöt tarjoavat selvityspalveluja Suomessa, on sopusoinnussa perustamissopimuksessa vahvistettujen sisämarkkinoiden vapauksien kanssa, kuten jäljempänä esitetään yksityiskohtaisemmin. Tällaisten palvelujen tarjoaminen saattaa kuitenkin vaikuttaa kielteisesti euromääräisiä palveluja tarjoavia infrastruktuureja koskevaan EKP:n neuvoston sijoittautumisasiäkkään.

3. Infrastruktuurien sijainti

3.1 *EKP:n neuvoston sijoittautumisasiäkkään*

3.1.1 Sijoittautumisasiäkkään on ilmaistu julkisesti useissa yhteyksissä EKP:n perustamisen jälkeen. Jo marraskuussa 1998 esitettiin ensimmäinen politiikkalinjaus³, jossa korostettiin muun muassa, että ”kuten jokaisella keskuspankillalla, myös EKP:lla on välitön intressi siihen, että kaikkia sen omaa valuuttaa, euroa, käsitteleviä maksu- ja selvitysjärjestelmiä suunnitellaan ja hoidetaan huolellisesti. Maksu- ja selvitysjärjestelmien moitteeton toiminta on näet ratkaiseva tekijä terveen valuutan kannalta ja olennaisen tärkeää rahapolitiikan harjoittamiselle. Nämä järjestelmät vaikuttavat myös merkittävästi rahoitusmarkkinoiden toimintaan. Maksujärjestelmien muutokset saattavat aiheuttaa ennustamattomia siirtymiä perusrahan kysynnässä tai tarjonnassa. Lisäksi turvalliset ja tehokkaat maksujärjestelmät ovat erittäin tärkeitä pankki- ja rahoitustoiminnan vakauden ylläpitämiseksi. Näin ollen – – EKP:n neuvosto haluaa korostaa, että kuten missä tahansa muussakin rahoitusjärjestelmässä, euromääräistä keskuspankkirahaa voivat toimittaa vain euroalueeseen kuuluvat keskuspankit.”

3.1.2 Marraskuun 1998 linjausta seurasi syyskuussa 2001 keskusvastapuoliselvitykseen liittyvä toinen poliittinen linjaus⁴. Tämän linjauksen 2 b kohdassa todettiin muun muassa, että ”markkinainfrastruktuurin johdonmukainen maantieteellinen laajuus vastaa käytännössä valuutta-alueita” ja että euroa koskevien kotimaisten infrastruktuurien⁵ ”pitäisi johdonmukaisesti sijaita euroalueella, kuten ydininfrastruktuurit sijaitsevat muilla valuutta-alueilla. Tämä olisi sääntelyn

3 Ks. ”Policy statement on euro payment and settlement systems located outside the euro area”, saatavilla EKP:n verkkosivuilla www.ecb.europa.eu.

4 Ks. ”The Eurosystem’s policy line with regard to consolidation in central counterparty clearing”, saatavilla EKP:n verkkosivuilla.

5 Kotimainen järjestelmä määritellään linjauksessa järjestelmäksi, ”joka käsittelee pääasiallisesti tai yksinomaan yhden valuutan määräisiä varoja”.

kannalta suotavaa, ja se auttaisi eurojärjestelmää euron 'keskuspankkina' varmistamaan maksujärjestelmien moitteettoman toiminnan, tehokkaan rahapolitiikan täytäntöönpanon ja rahoitusmarkkinoiden vakauden." Lisäksi siinä todettiin, että "keskusvastapuolten sijainti euroalueella edistäisi euromääräisen keskuspankkirahan tarjontaa, mikäli sitä pidetään tarpeellisena ja asianmukaisena." Tältä osin päätelmien b kohdassa korostetaan, että "minkä tahansa 'kotimaisen' markkinoiden infrastruktuurin (mukaan lukien keskusvastapuoliselvitys) luonnollinen maantieteellinen ulottuvuus vastaa euromääräisten arvopapereiden ja johdannaisten osalta euroaluetta. Koska arvopaperikaupan selvitys- ja toimitusjärjestelmien häiriöt saattavat vaikuttaa koko rahoitusjärjestelmään, tällaisen infrastruktuurin tulisi sijaita euroalueella."

3.1.3 EKP:n neuvoston sijoittautumispolitiikka perustuu nimenomaisesti siihen lähtökohtaan, että "EKP:lla ja eurojärjestelmän kansallisilla keskuspankeilla (liikkeeseen laskevilla keskuspankeilla) on joka tapauksessa säilyttävä niiden valuuttaa, euroa, koskeva ratkaiseva määräysvalta. Tästä syystä sekä yleisen politiikan että systeimiriskin näkökulmasta eurojärjestelmä ei voi lähtökohtaisesti hyväksyä sitä, että euroalueen (kotivaluutta-alue) ulkopuolelle sijoittautuneet euromääräisiä transaktioita hoitavat maksuinfrastruktuurit voivat kehittyä merkittäviksi euromääräisten maksujen infrastruktuureiksi, varsinkaan silloin, jos tämä vaarantaisi eurojärjestelmän määräysvallan euroon. – – Maksuinfrastruktuurien, jotka selvittävät euromääräisiä maksu maksua vastaan (PvP)- ja/tai muita kuin maksu maksua vastaan -transaktioita (bruttomääräiset, hybridit, nettomääräiset, suuriin bruttomääräisiin transaktioihin perustuvat nettomääräiset) ja jotka saattavat saada koko järjestelmän kannalta merkitystä euroalueella, pitäisi lähtökohtaisesti selvittää nämä maksutransaktiot keskuspankkirahassa, ja ne pitäisi perustaa euroalueelle, jolloin niillä on täysi operationaalinen vastuu euromääräisistä transaktioista"⁶.

3.1.4 EKP:n neuvosto on myös vahvistanut sijoittautumispolitiikkansa äskettäin OTC-johdannaisoperaatioiden keskusvastapuolten osalta joulukuussa 2008 ja heinäkuussa 2009⁷.

3.2 *Sijoittautumispolitiikka ja perustamissopimuksen mukaiset vapaudet*

3.2.1 Muistutettakoon sen osalta, voidaanko EKP:n neuvoston sijoittautumispolitiikan katsoa aiheuttavan minkäänlaisia sääntelyyn tai lainsäädäntöön liittyviä hankaluuksia sisämarkkinoiden käsitteen suhteen, että perustamissopimuksen 14 artiklan 2 kohdassa todetaan, että sisämarkkinat käsittävät "alueen, jolla ei ole sisäisiä rajoja ja jolla tavaroiden, henkilöiden, palvelujen ja pääomien vapaa liikkuvuus taataan tämän sopimuksen määräysten mukaisesti". Näitä vapauksia säännellään lisäksi erityisesti perustamissopimuksen III osastossa (39–60 artikla), ja niitä sovelletaan myös eurojärjestelmään (koska EKPJ:n perussäännön 1.1 artiklassa määrätään, että EKPJ ja EKP hoitavat tehtäviään ja harjoittavat toimintaansa "tämän sopimuksen ja tämän perussäännön määräysten mukaisesti"). Myös perustamissopimuksen 3 artiklan 1 kohdan c alakohdassa määrätään, että yhteisön toimintaan sisältyvät sisämarkkinat, joille on ominaista, että muun muassa palvelujen ja

⁶ Ks. 19.7.2007 julkaistu ja EKP:n verkkosivuilla saatavilla oleva "The Eurosystem policy principles on the location and operation of infrastructures settling euro-denominated payment transactions", 2 ja 3 kohta.

⁷ Ks. "Decisions taken by the Governing Council of the ECB (in addition to decisions setting interest rates)" joulukuun 2008 ja heinäkuun 2009 osalta, saatavilla EKP:n verkkosivuilla.

pääomien vapaata liikkuvuutta rajoittavat esteet poistetaan jäsenvaltioiden väliltä. Lisäksi perustamissopimuksen 4 artiklan 1 kohdan nojalla jäsenvaltioiden ja yhteisön toimintaan sisältyy sellaisen talouspolitiikan käyttöön ottaminen, joka perustuu muun muassa sisämarkkinoihin. Edellä esitetyn perusteella on selvää, että sisämarkkinoiden toteuttaminen ja toiminta on yksi yhteisön ydintehtävistä.

3.2.2 Sisämarkkinoiden taustalla olevia perustamissopimuksen vapauksia on tarkasteltava perustamissopimuksen asiayhteydessä kokonaisuutena. EKP korostaa tässä yhteydessä, että yhteisön tehtävät katsotaan perustamissopimuksen 2 artiklan nojalla toteutetuiksi ”yhteismarkkinoiden toteuttamisella ja talous- ja rahaliiton perustamisella”. Perustamissopimuksen 4 artiklan 2 kohdassa todetaan myös, että ”sen ohella” (eli muun muassa sisämarkkinoihin perustuvan talouspolitiikan käyttöön ottamisen ohella) jäsenvaltioiden ja yhteisön toimintaan sisältyy muun muassa yhtenäisvaluutan käyttöön ottaminen sekä sellaisen yhtenäisen rahapolitiikan määrittäminen ja harjoittaminen, joiden ensisijaisena tavoitteena on ”pitää yllä hintatason vakautta, ja mainittua tavoitetta kuitenkin rajoittamatta tukea yleistä talouspolitiikkaa yhteisössä vapaaseen kilpailuun perustuvan avoimen markkinatalouden periaatteen mukaisesti”.

3.2.3 Rahapolitiikkaan, maksujärjestelmiin ja rahoitusjärjestelmän vakauteen liittyvät eurojärjestelmän tehtävät nivoutuvat erottamattomasti EKP:n neuvoston edellä mainittuun heinäkuussa 2007 esittämään nimenomaiseen toteamukseen, jonka mukaan eurojärjestelmän keskuspankeilla ”on joka tapauksessa säilyttävä niiden valuuttaa, euroa, koskeva ratkaiseva määräysvalta”. Vaikka eurojärjestelmän on yleisesti noudatettava perustamissopimuksen mukaisia vapauksia ja erityisesti otettava huomioon niiden vaikutukset, jos se haluaa käyttää sääntelyvaltuuksiaan varmistaakseen selvitys- ja maksujärjestelmien tehokkuuden ja terveyden, tämä ei merkitse sitä, että EKP ei saisi määrätä toimenpiteistä, jotka vaikuttaisivat perustamissopimuksen mukaisiin vapauksiin, jos tällaiset toimenpiteet ovat ehdottoman välttämättömiä eurojärjestelmän perustehtävien hoitamiseksi. Tästä syystä EKP katsoo, että on erittäin merkityksellistä, että perustamissopimuksen mukaan eurojärjestelmän rahapolitiikkaa, rahoitusjärjestelmän vakautta ja valvontaa koskevia tehtäviä sovelletaan vain niihin jäsenvaltioihin, jotka ovat ottaneet euron käyttöön. Edellä esitetyn perusteella EKP:n selkeä näkemys on se, että jotta eurojärjestelmä kykenee hoitamaan keskuspankkitoimintaan liittyvät ydintehtävänsä, erityisesti toimittamaan keskuspankkirahoitusta euromääräisiä palveluja tarjoaville infrastruktuureille, tällaiset infrastruktuurit on perustettava euroalueelle ja niiden on sijaittava siellä.

3.3 *Sijoittautumispolitiikka ja selvitysjärjestelmien valvonta*

3.3.1 Eurojärjestelmän on ydintehtävänsä hoitaakseen varmistettava euroa käsittelevien järjestelmien turvallisuus ja tehokkuus. Kun kyseessä on euroalueen ulkopuolella sijaitseva infrastruktuuri, eurojärjestelmän kyky valvoa näitä järjestelmiä ja havaita varhaisessa vaiheessa riskit, jotka saattaisivat vaarantaa sen edellä mainittujen ydintehtävien hoidon, heikentyy, koska julkiset vastuut ja julkiset valtuudet eivät vastaa toisiaan. Kuten helmikuussa 2009 julkaistussa ”Eurosystem

Oversight Policy Framework” -nimisessä julkaisussa⁸ korostetaan, siten esimerkiksi kansainvälisellä tasolla yhteistyössä toteutettavat valvontajärjestelyt saattavat lieventää välittömän määräysvallan menettämistä jossain määrin, mutta niillä ei voida taata samantasoista liikkeeseen laskevan keskuspankin määräysvaltaa kuin välittömällä valvonnalla, erityisesti kriisitilanteessa, jossa liikkeeseen laskevalla keskuspankilla ei ole ehkä mahdollisuutta saada ajantasaista tietoa.

- 3.3.2 Jos tällaisia riskejä ei havaita varhaisessa vaiheessa, euroa käsittelevien mutta euroalueen ulkopuolella sijaitsevien infrastruktuurien häiriöt saattaisivat näin ollen johtaa euroalueella sijaitseviin infrastruktuureihin kohdistuviin heijastusvaikutuksiin. Välitön eurojärjestelmän harjoittama valvonta, joka on mahdollista, jos infrastruktuurit sijaitsevat euroalueella, on olennaisen tärkeää euroa käsittelevien infrastruktuurien turvallisuuden ja tehokkuuden varmistamiseksi ja siten ratkaisevan määräysvallan säilyttämiseksi euroon nähden.
- 3.3.3 EKP tarkastelee tässä laajemmassa asiayhteydessä luonnosta hallituksen esitykseksi, jonka mukaan ulkomaisille selvitysyhteisöille annettaisiin mahdollisuus tarjota selvityspalveluja Suomessa.
- 3.3.4 On tärkeää, että ulkomaisen selvitysyhteisön hakemuksen tarkastamiseen sisältyy toimenpiteitä, joilla varmistetaan, että kyseinen selvitysyhteisö ei ole sijoittajien etujen ja yleisemmin rahoitusmarkkinoiden vakauden kannalta riski. EKP huomauttaa tältä osin, että muun muassa Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan lausuntoa pyydetään niiden lupahakemusten osalta, joita toisesta ETA-valtiosta tai muusta kuin toisesta ETA-valtiosta olevat ulkomaiset selvitysyhteisöt tekevät valtiovainministeriölle. EKP ymmärtää, että suunnitteilla on laatia yhteistyöhön perustuvia valvontajärjestelyjä Suomen Pankin ja asianomaisten toimivaltaisten viranomaisten kesken. Tällainen ennakointi ja yhteistyöhön perustuvat valvontajärjestelyt eivät voi kuitenkaan korvata eurojärjestelmän jatkuvaa tarvetta samanlaiseen ulkomaisen selvitysjärjestelmän välittömän valvonnan säännönmukaiseen toteuttamiseen, jota harjoitettaisiin suomalaisen yhteisön osalta kyseisten järjestelmien turvallisuuden ja tehokkuuden varmistamiseksi.
- 3.3.5 Lisäksi EKP huomauttaa, että vaikka toisesta ETA-valtiosta oleva selvitysyhteisö kykenee tarjoamaan palveluja rajan yli, muusta kuin toisesta ETA-valtiosta olevien selvitysyhteisöjen, jotka haluavat tarjota palveluja Suomessa, on pääsääntöisesti perustettava sivuliike Suomeen. EKP:n mielestä euroa käsittelevät infrastruktuurit pitäisi kuitenkin perustaa euroalueelle siten, että perustetaan oikeushenkilö, jolla on täysi vastuu kaikista infrastruktuurin tärkeistä tehtävistä. Tällä varmistettaisiin se, että eurojärjestelmällä on sääntelyvaltuudet kyseisen infrastruktuurin osalta ja suora yhteys sen päätöksentekolimeen, jotta kyetään tekemään kaikki tarpeelliset muutokset sen varmistamiseksi, että infrastruktuuri toimisi sovellettavan eurojärjestelmän valvontapolitiikan ja -standardien mukaisesti. Sivuliike, toisin kuin tytäryhtiö, ei ole kyseisessä oikeusjärjestyksessä erillinen oikeushenkilö.
- 3.3.6 Kun otetaan lisäksi huomioon, että keskusvastapuoliselvityksellä on erityinen rooli vastapuoliriskin hallitsemisessa mutta päämääränä on lisäksi laajentaa keskusvastapuoliselvitystä viimeaikaisen markkinamyllerryksen vuoksi, on äärimmäisen tärkeää, että eurojärjestelmä kykenee valvomaan

⁸ Saatavilla EKP:n verkkosivuilla.

välittömästi euroa käsitteleviä infrastruktuureja. Tarve tähän on erityisen suuri sen vuoksi, että lakiehdotuksessa käsitellään kriisinhallintaa vain ylimalkaisesti.

3.3.7 Näin ollen EKP katsoo, että euroalueen ulkopuolelle sijoittautuneiden ulkomaisten selvitysyhteisöjen käytön mahdollistaminen Suomessa ilman että edellytetään, että eurojärjestelmällä pitäisi olla riittävät keinot varmistaa tällaisten eurojärjestelmän ulkopuolisten selvitysyhteisöjen turvallisuus, saattaa viime kädessä heikentää eurojärjestelmän määräysvaltaa euroon nähden ja sen ydintehtävien asianmukaista hoitamista.

4. Muita erityisiä huomautuksia

4.1 Tilinpitorakenteet

EKP huomauttaa, että Suomen arvopaperisäilytysjärjestelmä (joka on myös arvo-osuusjärjestelmä) perustuu suoran omistuksen periaatteeseen⁹, jossa arvo-osuuksiin liittyvät oikeudet kirjataan suoraan kunkin tilinhaltijan arvo-osuustilille. Ulkomaisen yksityishenkilön, yrityksen tai säätiön omistamat arvo-osuudet voidaan kirjata omaisuudenhoitotilille, jota hallinnoi omaisuudenhoitotilin haltija edunsaajan puolesta valtuutuksen perusteella. EKP ymmärtää, että lakiehdotuksella ei pyritä muuttamaan näitä arvopaperien hallussapidon rakenteita ja että suunnitelmien mukaan Suomen arvopaperimarkkinalainsäädännön kokonaisuudistus toteutetaan vuonna 2010. EKP haluaisi kuitenkin viitata tässä yhteydessä lakiehdotuksen perusteluihin, joissa todetaan, että ”sääntelyn tavoitetta sijoittajien kustannushyötyjen saamiseksi ei voida täysimääräisesti saavuttaa ulkomaista keskusvastapuoli-selvitysmallia käyttämällä, jollei arvopaperien suoran omistuksen järjestelmää kehitetä kohti moniportaista omistusrakennetta siten, että se sallittaisiin myös suomalaisille sijoittajille”.

4.2 Valvonta

EKP toteaa, että lakiehdotuksen mukaan Finanssivalvonta valvoo suomalaisten selvitysyhteisöjen lisäksi ulkomaisia selvitysyhteisöjä ja ulkomaisten selvitysyhteisön palvelujen tarjoamista silloin, kun ne eivät perusta Suomeen sivuliikettä. Tällaisiin ulkomaisiin yhteisöihin sovellettaisiin Finanssivalvonnasta annetun lain 6 lukua, joka sisältää yleisiä säännöksiä toisesta ETA-valtiosta / muusta kuin toisesta ETA-valtiosta olevien ulkomaisten yhteisöjen valvonnasta sekä yhteistyöstä ja tietojenvaihdosta suomalaisten ja ulkomaisten viranomaisten kesken.

⁹ Kuten arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa (826/1991) ja arvo-osuustileistä annetussa laissa (827/1991) säädetään, arvo-osuustilit ja luettelot niille kirjattujen arvo-osuuksien omistajista muodostavat arvo-osuusjärjestelmän. ”Arvo-osuudella” tarkoitetaan arvo-osuusmuotoista ja siirtokelpoista arvopaperia, joka on laskettu liikkeeseen tai aiotaan laskea liikkeeseen yleisölle yhdessä useiden muiden vastaavien oikeuksin varustettujen arvopapereiden kanssa.

Tämä lausunto julkaistaan EKP:n verkkosivuilla.

Annettu Frankfurt am Mainissa 7 päivänä elokuuta 2009.

[allekirjoitus]

EKP:n varapuheenjohtaja

Lucas D. PAPADEMOS